

reportage
Sea
Diamond

I en klarblå bukt utanför Santorini sjönk Sea Diamond till botten för två veckor sedan. Fartyget körde in i ett rev som var tydligt utmärkt på sjökortet. Sedan bogserades hon till en plats med över ett-hundra meter djupt vatten. Där sjönk hon. Händelsen framstår hittills som i det närmaste mystisk och i grekisk press spekuleras vilt: Hur kunde det ske?
Åländske Sten-Anders Fellman åkte dit. Här berättar han om sina intryck.

reportage **Sea Diamond**

De evakuerade passagerarna fick ta sig upp från hamnen till fots, med åsna eller i en liten kabinbana. Längst nere i hamnen syns de livbåtar som användes.

FOTO: STEN-ANDERS FELLMAN

En förlisning med många frågor

Varför bogserades kryssingsfartyget Sea Diamond, tidigare Birka Princess, ut på så djupt vatten efter grundstötningen?

Den och många andra aspekter av sjöolyckan debatteras vilt i Grekland sedan fartyget förläste för två veckor sedan.

När Sea Diamond gick på grund utanför Santorini befann sig Sten-Anders Fellman i Aten för att fira sin fru Anitas 50-årsdag.

De följde den intensiva nyhetsbevakningen på tv:n i hotellrummet. För Sten-Anders Fellman, som är född och uppvuxen på Föglö och som på 1970-talet arbetade på Birka Line, kändes händelsen överklig.

– Det var så konstigt. Det såg ju inte så farligt ut den första dagen. Jag tänkte att det här fixar sig nog, det är ju bara ett litet hål i botten. Det verkade osannolikt att hon skulle sjunka.

Men sjönk var precis vad Sea Diamond gjorde, vid sextiden på långfredagens morgon.

En vecka senare anlände Sten-Anders och Anita Fellman till San-

” Jag vill också veta vad i hela fridens namn som hände. Men det har varit förvånansvärt tyst om det här.

Olyckan har fått mycket stort utrymme i grekisk media. De oklara omständigheterna har även fått i gång vilda spekulationer.

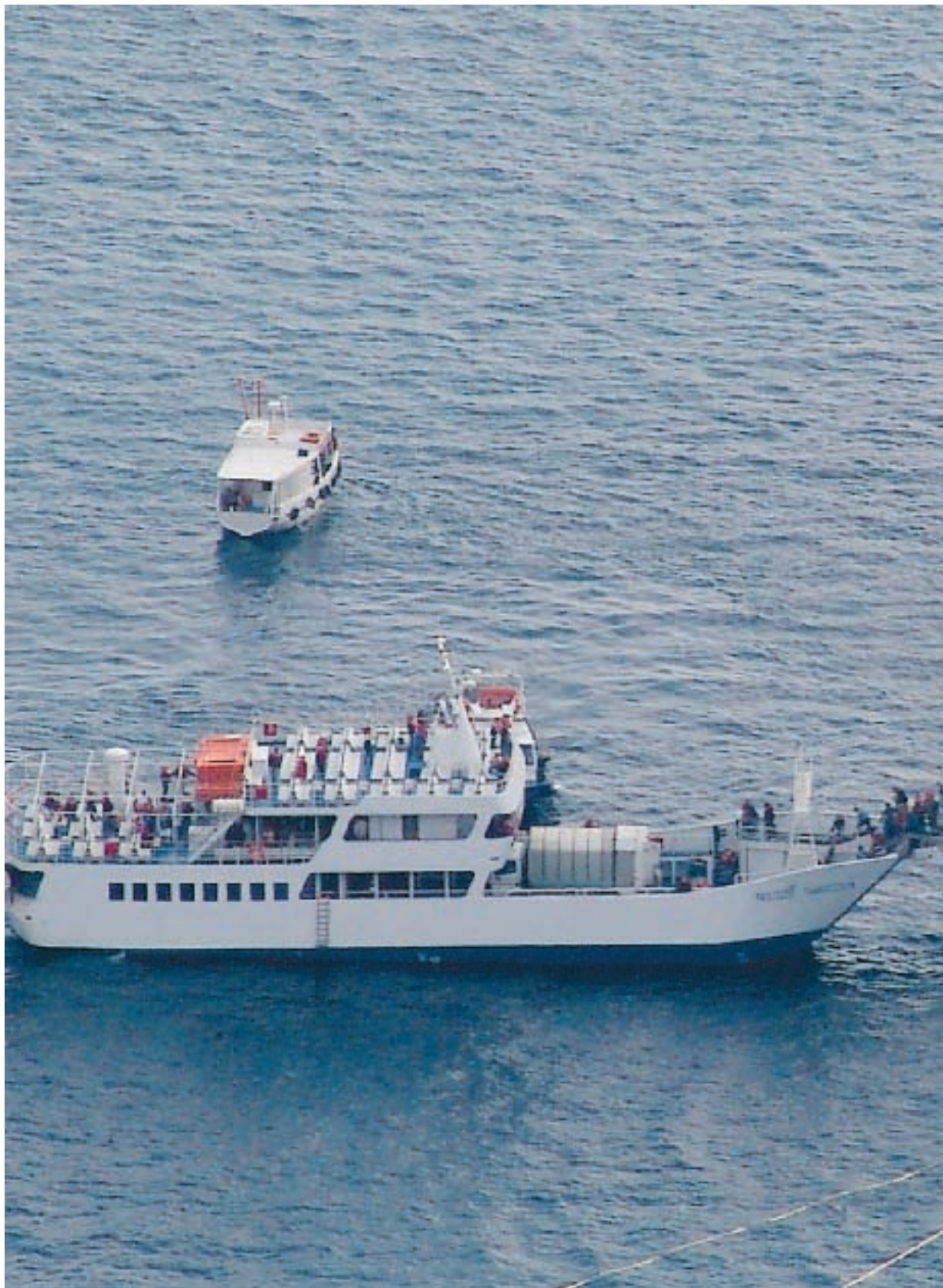
FOTO: STEN-ANDERS FELLMAN

torini. Där såg de med egna ögon platsen där grundstötningen skett, i vattnet utanför den gamla hamnen i Santorinis centralort Fira.

För att komma ner till hamnen måste man gå ner för 600 trappsteg.

– Vi promenerade ner dit och såg ett antal livbåtar från Sea Diamond som låg kvar. På vissa stod det fortfarande Birka Princess Mariehamn i aktern. Det kändes lite sorgligt.

Evakueringen måste ha varit kaosartad, tror Sten-Anders Fell-

Efter att Sea Diamond grundstött evakuerades de 1.600 personerna ombord. Redan då hade fartyget slagsida.

man. 1.600 personer evakuerades och skulle ta sig upp för branten till Fira.

– Man kan bara ta sig upp från hamnen på åsna, via en liten kabinbana eller till fots, vilket tar en halvtimme.

”Oljan bubblade upp”

Sea Diamond sjönk inte utanför den gamla hamnen. Hon ligger i stället på djupt vatten närmare den nya hamnen.

– Där var det full aktivitet. Det fanns många oljelänsor och oljan bubblade fortfarande upp. Stranden var täckt med svart olja, säger Sten-Anders Fellman.

Den utspillda oljan håller på att tas bort, men de största mängderna finns ännu kvar i fartygets tankar. 430 ton diesel måste pumpas upp, vilket kan ta ett par månader. Under tiden kan fartyget när som helst flyttas av strömmarna så att ett hål rivs upp i bränsletankarna.

Under sin vistelse i Grekland ägnade Sten-Anders Fellman mycket tid åt att försöka följa nyhetsbevakningen.

– Så fort jag träffade en människa frågade jag om den senaste utvecklingen. I tv debatterades förlisningen dygnet runt. När man än slog på tv:n satt det ett antal experter och talade i munnen på varandra.

På så sätt har han förmodligen lyckats sätta sig in i händelseförloppet mer än de flesta utanför Grekland. Årets mediahändelse i Grekland verkar inte ha fått särskilt stort utrymme utanför landet.

Dan Lindstedt, teknisk chef på Birka Line, säger till exempel att han inte vet mer om olyckan än någon annan.

– Jag vill också veta vad i hela fridens namn som hände. Men det har varit förvånansvärt tyst om det här. Inte mycket har framkommit, säger han.

Fick inte blockera

Enligt Sten-Anders Fellman skedde grundstötningen för att kryssningsresenärerna skulle få möjlighet att fotografera den gamla hamnen så nära som möjligt.

– Fartyget passerade mycket nära en utstickande klippa. Där fastnade det på skarpa undervattensrev.

För att komma loss ska kaptenen ha kört fram och tillbaka ett antal gånger och på så sätt förvärrat skadan.

– När fartyget kom loss fick det omedelbart slagsida.

Fartyget evakuerades. Men efter det går uppgifterna om händelseförloppet isär. Oklart är vem som bestämde vart det sjunkande fartyget skulle bogseras.

Enligt artiklar på ekathimerini.com ville rederiet att färjan skulle bogseras till grundare vatten. Men bogserbåten körde åt andra hållet, möjligtvis på order av någon myndighet, så att fartyget inte skulle blockera hamnen.

Svarta lådan hittad

En mängd konspiratoriska uppgifter om rederiet och kaptenen har också cirkulerat i Grekland. Det sägs att det tog 40 minuter efter grundstötningen innan hjälp tillkallades. Det sägs även att rederiet medvetet sänkt fartyget.

Frågan är varför.

– När brott begås brukar det finnas ett motiv. Men det kan inte finnas något motiv i det här fallet, säger Sten-Anders Fellman.

Sea Diamond var ett så kallat ”two compartment ship”. Däck tre var ett skottdäck, vilket betyder att det var helt vattentätt så att vatten inte kunde komma in i det underifrån. Under däck tre var fartyget indelat i 14 avdelningar. Två av dessa kunde bli helt vattenfyllda utan att fartyget skulle sjunka.

Fartygets svarta låda har hämtats av en undervattensrobot och skickats till ett speciallaboratorium i USA för avkodning.

Den lokala sjöbevakningen beordrade att lådan skulle hämtas

GEORG GIANNODIS

"maskinellt", så att ingen skulle kunna påstå att den utsatts för sabotage innan den överlämnades till den åklagare på Naxos som håller i utredningen.

Man hoppas att informationen i svarta lådan ska kunna klarlägga varför Sea Diamond körde på ett rev som var tydligt utmärkt på sjökortet och om det hade gått att förhindra att fartyget sjönk.

Rederiet Louis Cruise Lines har för sin del sagt att olyckan berodde på den mänskliga faktorn.

Vill rädda turismen

Samtidigt gör grekiska myndigheter allt de kan för att inte skrämman bort de 900.000 besökare som väntas till Santorini i år.

Fanni Palli-Petralia, minister med ansvar för turism, intygar att tragedin inte har skadat Greklands image. Men för att stärka Santorini som destination och för att utplåna de negativa effekterna av Sea Diamonds förlisning ska regionen få ett stöd på 100.000 euro.

Palli-Petralia har även lovat att skicka personliga brev till alla som var ombord Sea Diamond när olyckan skedde, och att bjuda dem på gratis Greklands-semesterar.

Två franska turister saknas efter evakueringen. Fjärrstyrda undervattensrobotar har sökt igenom

Längs stränderna vid platsen för förlisningen ligger den olja som läckt från fartyget. Men den tickande miljöbomben utgörs av det bränsle som ligger kvar i fartygets tankar.

FOTO: STEN-ANDERS FELLMAN

I Santorinis gamla hamn ligger många av Sea Diamonds livbåtar. Det står fortfarande Birka Princess Mariehamn på vissa av dem.

FOTO: STEN-ANDERS FELLMAN

deras hytt utan resultat. Det avslutar inte att kropparna finns ombord, men myndigheterna utreder även om de båda kan ha lämnat fartyget på Kreta.

– Allt det här kommer att disku-

► bakgrund

BIRKA PRINCESS

Birka Princess byggdes i mitten av 1980-talet av Oy Valmet Ab.

I april 1986 levererades hon till Birka Line i Mariehamn.

I nästan 20 år gick Birka Princess i trafik på Östersjön. Mestadels mellan Stockholm och Mariehamn, men tidvis även vidare till Åbo, Riga, Visby, Tallinn, och Helsingfors.

Birka Princess var även tv-stjärna. Hon spelade rollen som fartyget Freja i vinjetten till svenska långköraren Rederiet. I februari 2006 såldes Birka Princess till Louis Public Co på Cypern. Hon fick namnet Sea Diamond och hemmahamnen Valletta.

Den 17 mars 2006 seglade hon från Mariehamn för sista gången.

Under knappt ett år gick fartyget i kryssningstrafik i Medelhavet.

På eftermiddagen den 5 april 2007 gick Birka Princess på ett undervattensrev utanför Santorini.

Nästa morgon sjönk hon.

Källa: www.faktaomfartyg.se

teras väldigt länge ännu, säger Sten-Anders Fellman.

ANNA SELANDER
anna.selander@alandstidningen.ax
tel: 26624

Börje Nordblom och Per Kronlund har placerat ut parkbänkar runt om i stan.

JACOB SAUREN

Svärma på en bänk i stan

Våren är här och nu kan den som vill slå sig ner på en parkbänk i stan för att njuta av vådet.

MARIEHAMN Hela den här veckan har Mariehamns stads parkavdelning jobbat med att placera ut bänkarna i stadens grönområden.

Med hjälp av lastbil och kran har parkarbetarna placerat ut bänkarna som är av samma gula modell som förra året.

Alla stadens ungefär 200 bänkar ska förhoppningsvis stå framme till första maj.

– Åtminstone till 99 procent. Det finns alltid några som vi glömmer som folk får ringa om. Vi är tidiga i år, ungefär en vecka tidigare än vanligt. Normalt brukar vi inte ha alla bänkar utsatta vid första maj, säger arbetsledaren Kaj Herlin.

ZANDRA LUNDBERG

tillbakablick 21 april 1997

Några som vi känner igen som gänget i Radio Väst. Donny Isaksson, Pia Karlsson, Donny Karlsson, Owe Sjöblom och Katarina Smiderstedt.

ROBERT JANSSON

Tio år sedan Radio Väst började sända

För exakt tio år sedan, måndagen den 21 april, inledde Radio Väst sina sändningar, från en källare på Doppingvägen klockan 07.30 på morgonen.

Radio Väst. Det blev namnet på den nya reklamfinansierade radiostationen, som tog över frekvensen 102,3 efter konkursade Radio 93. Klockan 07.30 på morgonen bröt man tystnaden. Ambitionen som de unga killarna Donny Isaksson och Fredrik Karlström hade var att göra radio som man kunde lyssna på hela dagen.

Minns du premiärdagen, Fredrik Karlström?

– Ja, det gör jag. Jag gjorde den första sändningen och jag kommer ihåg att jag mötte Sven Westergård före och sa att han fick önska en låt. Det blev någonting med Tomas Ledin. Om det var "Vi är på gång" eller vilken låt det nu var minns jag inte. Var du nervös?

– Klart jag var. Jag hade kört lite radio förut men hade haft ett uppehåll. Jag var bara 24 år gammal. Man hade lite press på sig. Att göra radio var ju något helt annat än i dag. Reklamen spelade man till exempel upp manuellt från kassett.

I dag driver Fredrik Karlström Steel FM på samma frekvens som Radio Väst senare bytte till – 95,9. Glömmer du ibland att det heter Steel fm och säger Radio Väst?

– Nej, faktiskt inte. Men när det bytte från Radio 93 till Radio Väst var det många som fortfarande sa Radio 93. Det händer att folk säger Radio Väst ibland.

Vad minns du bäst från den tiden?

– Oj, jag har många fina minnen. Det var otroligt mycket jobb. Ville man ha radio på natten var man tvungen att sitta och spela in under dagen. En grej jag minns bra är när vi skulle sända direkt från Rockoff för första gången. Vi var i tidningshuset och för att få signal var vi tvungna att dra en kabel ut från tidningshusets fönster, över Sittkoffs och Alkos tak, över några träd och genom lekparken.

– Det var många som var imponerade över hur bra det lät.

Finns det något du ångrar eller någon miss du gjort?

– Jaaa ... Vi stred mycket med Ålands Radio på den tiden. Det var pikande och vi drev med dem, jag skulle inte göra det i dag. Jag var ung och dum på den tiden.

ZANDRA LUNDBERG